Podstawowe dane recenzenta
prof. Barbara Świątek-Żelazna
Profesor Akademii Muzycznej w Krakowie
Dziedzina sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka
ia.eu

Kraków, 2017-11-20

Recenzja pracy doktorskiej
Pani mgr Magda Morus-Fijałkowska

Temat pracy doktorskiej:

Wybrana twórczość fletowa i kameralna
w stylistyce postromantycznej
kompozytorów fińskich oraz norweskich XX i XXI wieku.
Geneza – analiza – interpretacja

Zleceniodawca recenzji:
Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku pismo z dnia 8 listopada 2017 r. zlecenie podjęte zgodnie art. 14 ust. 2 pkt. 2 oraz art. 20 ust. 5 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tekst jednolity (Dz. U. z 2003 r. Nr 65 poz. 595, z 2005 r. Nr 164 poz. 1365, z 2010 r. Nr 96 poz. 620, Nr 182 poz. 1228).

Dotyczy:
Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 23 marca 2017 roku w sprawie:

- wszczęcie na wniosek Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej z dnia 23 marca 2017 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka

- wyznaczenie recenzentów

W świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 ze zmianiami Dz. U. Nr 164 poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r. tekst jednolity art. 6 ust. 1,3) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do przeprowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznch w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego pisma sygnowanego datą 8 listopad 2017 roku informującego o wszczęciu przewdou doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej pt. *Wybrana twórczość fletowa i kameralna w stylistyce postromantycznej kompozytorów fińskich oraz norweskich XX i XXI wieku. Geneza – analiza – interpretacja* została dołączona następująca dokumentacja:

- wyciąg z protokołu Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 27 marca 2017 roku
- lista obecności członków Rady Wydziału w dniu 27 marca 2017 roku
- uchwała o wszczęciu przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych i wyznaczeniu promotora
- uchwały o wyznaczeniu recenzentów
- protokoły komisji skrutacyjnej
- lista Minimum kadrowego w dniu wszczęcia przewodu
- jeden egzemplarz pracy doktorskiej wraz z dokumentacją

Wyniki głosowania dotyczącego wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora:

liczba uprawnionych członków Rady	18
obecnych członków Rady	15
oddano głosów ważnych	15

„za" głosowało osób 15

głosów wstrzymujących 0

głosów przeciwnych 0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Wyniki głosowania dotyczącego wyznaczenia recenzeta mej ososby:

liczba uprawnionych członków Rady 21

obecnych uprawionych członków Rady 16

oddano głosów ważnych 16

głosów wstrzymujących się 0

głosów przeciwnych 0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt. 2, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej.

Podstawowe dane o Kandydatce:

- Magda Morus-Fijałkowska urodziła się 8 sierpnia 1977 roku w Kwidzynie
- w 1996 roku ukończyła Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną im. F. Nowowiejskiego w Gdańsku
- w 2001 roku ukończyła studia w Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku w klasie fletu mgr Elżbiety Szymonowicz-Czapor
- w roku akademickim 2000/2001 studiowała w Konserwatorium Muzycznym w Turku (Finlandia) w klasie fletu Hannu Lehtinena

Swoje umiejętności doskonaliła podczas kursów mistrzowskich prowadzonych przez takich wirtuozów jak Mirjam Nastasi, Roberta Dicka, Patricka Gallois,

Jorna Eivinda Schau, Petera Lukasa Grafa, Antoniego Wierzbińskiego, Jerzego Mrozika.

Od 2002 roku prowadzi klasę fletu w Zespole Państowych Szkół Muzycznych im. Grażny Bacewicz w Koszalinie.

Od 2005 roku w tej szkole pełni funkcję Kierownika Sekcji Instrumentów Dętych i Perkusji.

Jest zapraszana jako juror konkursów regionalnych, makroregionalnych i ogólnopolskich.

W szkole organizuje warsztaty dla flecistów oraz Sympozjum Fletowe „Międzynarodowe Inspiracje".

Organizuje koncerty dla środowiska lokalnego oraz koncerty promujące szkołę.

Za aktywność zawodową otrzymała wiele nagród uznania dyrektora szkoły.

Osiągnięcia artystyczne:

Mgr Magda Morus-Fijałkowska już jako studentka zaznaczała swoją atystyczną obecność biorąc udział w koncertach kameralnych i orkiestrowych, a także w koncertach kompozytorskich studentów Wydziału Kompozycji.

Aktywnym okresem działalności koncertowej był pobyt Doktorantki w Konserwatorium Muzycznym w Turku Finlandia, tam uczestniczyła w wielu ciekawych wydarzeniach atystycznych oraz koncertach z orkiestrą studencką. Wykonywała wiele utworów solowych i kameralnych w różnych konfiguracjach instrumentalnych.

Kolejnym etapem aktywności artystycznej – to praca w Orkiestrze Opery Na Zamku w Szczecinie 2001-2004 pierwsza flecistka tejże orkiestry. Z zespołem tym dzieliła sukcesy artystyczne podczas tourneé zagranicznych, m.in. Niemcy, Belgia, Szwajcaria, Holandia.

W kolejnych latach współpracowała z Orkiestrą Opery Nova w Bydgoszczy.

Od sezonu artystycznego 2005/2006 współpracuje z Orkiestrą Filharmonii im. St. Moniuszki w Koszalinie.

Kolejnym polem działaności artystycznej jest kameralistyka, w której realizuje się w różnych konfiguracjach instrumentalnych. Szczególnie ceni sobie współpracę jako kameralistka z Zespołem European Flute Ensamble (Zespół flecistów z Norwegii, Niemiec i Polski). Zwieńczeniem tej współpracy były koncerty oraz nagranie płyty CD „Konrad Øhrn – The Flute Music".

Ważnym fragmentem działalności artystycznej jako kameralistki jest udział w projekcie Polskie Forum Fletowe, którego celem jest promocja kultury polskiej w Niemczej i Norwegii.

Ważnym koncertem Doktorantki jest koncert „Polnische Flütenmusik: Inspirationen, Erfindungen, Interpretationen" - podczas Międzynarodowego Festiwalu Fletowego w Hochschule für Musik und Theater w Monachium.

Dzieło artystyczne

Dzieło artystyczne mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej obejmuje następujące nagrania utworów zarejestrowanych na płycie CD:

1. Heino Kaski, *Sonata B-dur* op. 51 na flet i fortepian
2. Erkki Samenhaara, *Sonatina* na flet i gitarę
3. Herbert Lindholm, *Lacrimosa* op. 77 na flet altowy solo
4. Johan Kvandal, *Fantazja „Da lontano"*, op. 32 na flet altowy i fortepian
5. Konrad Øhrn, *Trio concertante* na flet, klarnet i fortepian

Wykonawcy:

Magda Morus-Fijałkowska – flet, flet altowy,

Tomasz Jocz – fortepian,

Marcin Fijałkowski – klarnet,

Piotr Tyborski – gitara.

Z zainteresowaniem wysłuchałam nagrania zaproponowanych dzieł.

Utwory pięciu kompozytorów skandynawskich zaprezentowane na płycie CD stanowiły wyzwanie dla Doktorantki. W nagranym dziele flet ukazany jest w różnych

zestawieniach instrumentalnych: flet altowy solo, flet i fortepian, flet i gitara, flet altowy i fortepian, flet, klarnet i fortepian. Nagranie poszczególnych pozycji zostało gruntownie przemyślane od strony sztuki wykonawczej, budowy formalnej oraz klimatu płynącego z twórczej inspiracji. Prezentacja dźwiękowa zróżnicowanych dzieł odzwierciedla predyspozycje, osobowość i walory instrumentalne Doktorantki: śpiewna kantylena, gwałtowna dynamika, skrajne emocje, wyrażanie ekspresji poprzez bogatą paletę barw, liryczny nastrój i wiele innych rodzajów ekspresji stwarzają okazję do popisu flecistki – jej wyobraźni i odważnej propozycji charakteru i przesłania utworów. Każde z proponowanych dzieł niesie inny rodzaj ekspresji i bogactwa środków wyrazu.

Wartość owego dzieła to: świadoma koncepcja artystyczna, piękna barwa fletów, płynność frazowania, kontrolowana emisja dźwieku, selektywna artykulacja, rozumny dialog z partnerami – wspólne operowanie kontrastami dynamicznymi, wzajemna energetyka i funkcja jej przejmowania, konsekwentne budowanie napięć. Tak wyrazista interpretacja przedstawionych utworów nie była by możliwa bez spójnego ich rozumienia z partnerstwem współwykonawców dzieła artystycznego w osobach: Tomasz Jocz – fortepian, Marcin Fijałkowski – klarnet, Piotr Tyborski – gitara.

Wszyscy oni współtworzą wizję dzieł – osiągając spójność wypowiedzi arystycznej. Doktorantka z powodzeniem sprostała ambitnym zamierzeniom – realizując dzieło artystyczne zaprezentowała twórczą sztukę wykonawczą.

Opis dzieła

Praca doktorska Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej pt. *Wybrana twórczość fletowa i kameralna w stylistyce postromantycznej kompozytorów fińskich oraz norweskich XX i XXI wieku. Geneza – analiza – interpretacja* przygotowana pod merytoryczną opieką dr hab. Ewy Murawskiej składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym – płyta CD, oraz jego opisu w formie

książkowej stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem. Wybór podjętego tematu przez Doktorantkę jest ściśle związany z Jej pobytem na stypendium programu Erasmus w Finlandii. Źródłem inspiracji było bliższe poznanie twórczości muzycznej kompozytorów skandynawskich, a literatura fletowa stała się na tyle intrygująca i inspirująca, że Doktorantka postanowiła ją zgłębić – czego rezultatem stały się niniejsze badania – analizy. Doktorantka prezentuje wybrane utwory fletowe kompozytorów fińskich i norweskich zgodnie z założeniem – w stylistyce postromatycznej.

Dysertacja wzorowo opracowana pod względem redakcyjnym i merytorycznym. Autorka z pasją i wnikliwością daje czytelnikowi światło na fragment dziejów muzyki europejskiej XX i XXI wieku popez zaprezentowaną muzykę fińską i norweską. Część opisowa dzieła ujęta jest w VII rozdziałach, poprzedzona wstępem, zakończona podsumowaniem.

Opracowanie merytoryczne Autorka dzieli na dwie części.

Część pierwsza poświęcona twórczości fletowej kompozytorów fińskich, rodział I-IV Autorka rozpoczyna zapozaniem czytelnika z kulturą muzyczną Finlandii, a także przybliża zarys dziejów postaci muzycznych twórców tej generacji, która odegrała wiodącą rolę w rozwoju rodzimej muzyki.

Kolejne rozdziały przybliżają sylwetki trzech kompozytorów: Heino Kaskiego, Erkkiki Salmenhaary i Herberta Lindholma oraz analizy ich prezentowanych dzieł.

Część druga poświęcona twórczości fletowej kompozytorów norweskich,
rodziały V-VII opracowane według schematu części pierwszej.

Rozdział V – kultura muzyczna Norwegii ze szczególnym uwzględnieniem literatury fletowej.

W dwóch kolejnych rozdziałach Autorka prezentuje noty biograficzne twórców: Johana Kvandala i Konrada Øhrna oraz analizuje ich kompozycje.

Cenny materiał historyczny jest zbiorem niezbędnym do rozświetlenia zjawisk zależności kulturowych – koniecznym – w kreowaniu twórczej interpretacji przedstawionych dzieł.

Tematyka recenzowanej pracy jest ważna dla flecistów – daje propozycje poszerzenia znanego już repertuaru na flet, a próba jej ujęcia ułatwi zapewne drogę poznawczą przedstawionych utworów do ich wykonań. Wartością interesującą opisu dzieła są wywiady przeprowadzone przez Doktorantkę z muzykami skandynawskimi – teoretykami, kompozytorami, instrumentalistami, które dopełniają wiedzę rozważaną w niniejszym opracowaniu.

Zasadne uwagi dotyczące własnego spojrzenia na kształt artystyczny utworów, jako rezultat badań to wartość dodana do opisu dzieła.

Poziom naukowy recenzowanej pracy doktorskiej jest bardzo wysoki. Doktorantka posługuje się językiem dojrzałym, formułuje myśli jasno, czytelnie. Praca spełnia wysokie wymagania pod względem edytorskim. Przypisy, cytowana literatura, przykłady nutowe zostały prawidłowo ujęte, co czyni z opisu pracy i dzieła artystycznego wartościowe przedsięwzięcie naukowo-artystyczne.

Podjęty temat przez Doktorantkę nie ma w polskich pracach analogii, co czyni pracę tę pionierską.

Konkluzja

Praca doktorska Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej jest oryginalnym rozwiązaniem podjętego w niej zagadnienia naukowego z ważnym aspektem przybliżenia literatury fletowej w stylistyce postromantycznej kompozytorów fińskich oraz norweskich XX i XXI wieku.

Doktorantka zaproponowała temat który ma istotne znaczenie poznawcze i zrealizowała go w sposób wnikliwy, badawczy, wnosząc w treść i interpretację własne przemyślenia – osobiste spojrzenie muzyka z wiedzą i doświadczeniem.

Realizacja dzieła artystycznego to interesujący efekt poszukiwań artytystycznych – wytyczonej drogi doskonalenia instrumentalnego.

Praca doktorska Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej poprzez twórczą treść artystyczno-naukową wkracza w wizję budowania polskiej instrumentalistyki, polskiej kultury muzycznej.

Doktorantka rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Pracę doktorską Pani mgr Magdy Morus-Fijałkowskiej przyjmuję.

prof. Barbara Świątek-Żelazna